

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

בפני כב' השופט הבכיר שאהר אטרש

בעניין
התובעים:

1. המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל
ע"י ב"כ עו"ד עבד קסום
2. עו"ד זכי כמאל
בעצמו
נגד

הנתבעים:

1. עיתון כל - אלערב חברת כל אלערב בע"מ
2. פאיז אשתיווי
3. זוהיר אנדראוס
4. זידאן ח'לאילה
ע"י ב"כ עוה"ד ג'יוסי-פאהום
5. ג'מאל ח'יר
בעצמו
6. עזבון המנוח הישאם אל-סייד ז"ל
ע"י ב"כ עוה"ד ג'אן פרח
7. מוחמד חסן כנעאן
8. אסעד גאנם
9. בכר עואודה
10. נביה אבו סאלח
ע"י ב"כ עוה"ד עימאד חמאיסי

ובעניין

ג'מאל ח'יר

התובע שכנגד:

נגד

עו"ד זכי כמאל

הנתבע שכנגד:

1. מוחמד חסן כנעאן
2. אסעד גאנם
3. בכר עואודה
4. נביה אבו סאלח

ובעניין

התובעים שכנגד:

נגד

1. המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל
2. עו"ד זכי כמאל

הנתבעים שכנגד:

1
2
3
4
5
6

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

פסק דין

- 1
- 2 1. ביום 17.7.2007 הגישו התובעים, המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל בחיפה (להלן: "המכללה" או "התובעת") ועו"ד זכי כמאל (להלן: "עו"ד כמאל" או "התובע") המכהן כיושב
- 3 ראש ההנהלה וחבר הנאמנים של המכללה בהתנדבות, תביעה כספית ע"ס 9,000,000 ₪ נגד
- 4 הנתבעים בגין "הוצאת דיבה ולשון הרע, רשלנות נזיקית ופגיעה בפרטיות". התובעים עתרו
- 5 למתן הסעדים שלהלן:
- 6
- 7
- 8 א. התנצלות.
- 9 ב. הכחשת הדברים ותיקונם כדבעי.
- 10 ג. פיצויים.
- 11
- 12 2. התביעה הוגשה נגד עשרה נתבעים והם:
- 13
- 14 **הנתבע 1** – עיתון כל אלערב - חברת כל אלערב בע"מ, שבועון בשפה הערבית היוצא אחת לשבוע
- 15 ביום שישי (להלן: "עיתון כל אלערב" או "העיתון").
- 16
- 17 **הנתבעים 2 – 4** - היו בזמנים הרלוונטיים לתביעה מועסקים בעיתון כל אלערב, כאשר הנתבע
- 18 2, מר פאיז אשתיווי, שימש כמנכ"ל וכעורך אחראי של העיתון, הנתבע 3, מר זוהיר אנדראוס,
- 19 שימש כעורך הראשי של העיתון (בכתב ההגנה נטען, כי סיים את תפקידו בחודש אפריל 2007),
- 20 ואילו הנתבע 4, מר זידאן ח'לאילה, שימש כעיתונאי בעיתון.
- 21
- 22 **הנתבע 5** – רו"ח ג'מאל ח'יר, עבד כחשב של המכללה (להלן: "רו"ח ח'יר" או "הנתבע 5").
- 23
- 24 **הנתבע 6** - המנוח הישאם אל-סייד ז"ל, היה חבר בחבר הנאמנים של המכללה. לטענת
- 25 התובעים, הנתבע 6 ביחד עם שני חברים אחרים (מר רשיד ספורי וגב' רימה ח'ליף), היוו רוב
- 26 בוועד המנהל ("גוש חוסם") ומנעו את פיטוריו של הנתבע 5 בהיותו חברם ושותפם למהלכים
- 27 נגד התובעים. בישיבת חבר הנאמנים מיום 26.2.2006 הוחלט על הפסקת כהונתם של השלושה.
- 28
- 29 **הנתבעים 7 - 10** – נמנים עם אלה שיזמו וערכו כנס בטמרה (להלן: "כנס טמרה" או "הכנס")
- 30 בידיעת הנתבעים.
- 31
- 32 3. הנתבע 5 הגיש תביעה שכנגד נגד עו"ד כמאל ע"ס 1,000,000 ₪ בגין "לשון הרע, רשלנות
- 33 נזיקית".

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

1 4. הנתבעים 7 – 10 הגישו תביעה שכנגד נגד שני התובעים (המכללה ועו"ד כמאל) על סך 2,000,000
2 ש"ח בגין לשון הרע.

3
4 5. יצוין, כי ב"כ הצדדים הסכימו בישיבה מיום 5.12.2001 להגשת כל הכתבות נשוא התובענות
5 ואשר פורסמו בעיתון כל אלערב, וסומנו ת/10 (עמ' 187 – 188 לפרו').

6
7 גרסתם של התובעים בתמצית

8
9 6. התביעה סבה בעיקר סביב סדרה ארוכה של כתבות שהתפרסמו בעיתון כל אלערב אשר גרמו
10 לתובעים נזק עצום ועגמת נפש רבה (אי-יציבות במכללה ונזקים חמורים לחייו של התובע כאיש
11 ציבור וכעורך דין עד כדי "רצח אופי שיטתי"), הכל באופן מגמתי תוך רשלנות ופרסום לשון
12 הרע על התובעים, בכוונה לגרום לחיסול הקריירה הציבורית של התובע ולסגירת שערי המכללה
13 כמוסד אקדמי.

14
15 7. ביום 5.7.2005 הוגשה טיוטת דו"ח ביקורת ממשרד רואה החשבון ימין ג'ורגי ושות' (להלן:
16 "דו"ח ג'ורגי" או "הדו"ח") בעניין בדיקה שנערכה במכללה (הדו"ח על נספחיו נתקבל בהסכמה
17 וסומן ת/1, עמ' 45 לפרו'). לאחר פרסום טיוטת הדו"ח, דרש משרד החינוך להפסיק לאלתר את
18 עבודתו של הנתבע 5 ואת עבודתם של מנהל המכללה (ד"ר נגיב נבואני) ומנהל המשק (מר סלאח
19 כמאל, אחיו של התובע).

20
21 8. התובעים פעלו ליישום מסקנות הדו"ח בהקדם האפשרי. ביום 6.3.2006 התקיימה ישיבה של
22 חבר הנאמנים של המכללה במהלכה הוחלט על פיטוריו של הנתבע 5.

23
24 9. התובעים עמדו באריכות רבה הן במסגרת כתב התביעה, הן במסגרת עדותו של התובע והן
25 בסיכומיהם בכתב על הביטויים והאשמות השווא בהם השתמשו הנתבעים. לשיטתם,
26 "הביטויים והאשמות המהווים לשון הרע" מהווים חלק משמעותי מאותן כתבות, שהתפרסמו
27 במועדים שונים – החל מיום 17.3.2006 ועד ליום 6.7.2007; המדובר ב- 34 פרסומים שונים
28 שהתפרסמו בעיתון כל אלערב ופרסום אחד שהתפרסם באתר העיתון באינטרנט (בסיכומי
29 התובעים נטען כי מדובר ב- 47 פרסומים).

30
31 10. חרף פניות התובעים אליהם, הנתבעים לא הפסיקו את פרסום הכתבות ולא פרסמו כל התנצלות.

32
33 11. הנתבעים לא פנו אל התובעים עובר לפרסום הכתבות ולא ביקשו את תגובתם; כאשר ביקשו
34 את תגובתו של התובע לחלק מהנושאים בסדרת הכתבות, הם נמנעו מלפרסם את תגובותיו.

35

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

12. התובעים טוענים, כי פרסומיהם ודבריהם של הנתבעים מכתימים אותם קשות, גורמים להם אי-נעימות ואי-נוחות נפשית רבה ומביאים להורדת והשחרת המוניטין שלהם. התובעים טוענים עוד כי כל הנתבעים פעלו מתוך מטרה לפגוע בהם, מטרה אשר התגשמה בפועל. עוד טוענים התובעים, כי הנתבעים תיאמו ביניהם או היו שותפים בקשר לפגוע בתובעים.
13. לטענת התובעים, כל האשמות במעשים בלתי ראויים או בלתי חוקיים לא הושתתו על שום בסיס, למעט השערות והנחות של הנתבעים.
14. התובעים שבים ומדגישים, כי בדברי הכתבות והפרסומים של הנתבעים, הכוללים שקרים בוטים ועלילות שווא שאין להם שחר ובסיס, יש בהם כדי להשפילם, לבזותם, להבאיש את ריחם ולפגוע במשרתם, במעמדם, במוניטין שלהם ובשמם הטוב.
15. לטענת התובעים, פרסום הכתבות ו/או לשון הרע על ידי הנתבעים נעשה בחוסר תום לב וברשלנות מוחלטת.
16. לשיטת התובעים, אין עומדת לנתבעים הגנה כלשהי מאלה הקבועות בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק" או "חוק איסור לשון הרע"). התובעים מוסיפים וטוענים, כי הדברים שפורסמו לא היו אמת, כי הנתבעים ידעו על הנזק שנגרם וייגרם לתובעים, כי הפרסום לא נעשה במטרה להגן על הנתבעים, כי הפרסום לא היה בגדר הבעת דעה אלא בגדר האשמה בוטה, מה גם שלנתבעים לא הייתה כל סמכות לפרסם דברים שהם בגדר דו"ח אשר נערך על ידי משרד החינוך בעניין המכללה.
17. באשר לנזקי התובעים נטען כי כתוצאה מן הפרסום השיטתי והמתמשך של הנתבעים נפגע שמם הטוב של התובעים באופן חמור ונגרמו להם נזקים בלתי הפיכים – נזק מקצועי וציבורי, כאשר לא ניתנה לתובעים זכות הטיעון והתגובה. לחלופין נטען כי התובעים זכאים לפיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א(ב) ו- (ג) לחוק.
18. לטענת התובעים, גרסתו של הנתבע 5, שהציג את עצמו כאדם ישר, הגון שכל מטרתו שמירה על האינטרס הציבורי בכלל ועל האינטרס של המכללה בפרט, הנה פסולה ומשוללת כל יסוד, שכן הנתבע 5 בתור מי שמעל בכספי התובעת, זייף מסמכים, מעל באמון ובזבז את משאביה של התובעת שלא כדין הנו האחרון שיכול לטעון ליושר, הגינות ושמירה על האינטרס הציבורי, על אחת כמה וכמה על האינטרסים של התובעת כאשר הנתבע 5 ראה בתובעת כעסק פרטי המניב "ביצי זהב".

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

19. לאחר גילוי מעשיו ומחדליו של הנתבע 5, קיבלה התובעת החלטה כדין לפטרו; טענותיו כי פוטר על ידי "ועד מנהלים מפוברק" משוללות כל יסוד משפטי או עובדתי.
20. עוד טענו התובעים כי מעולם לא יוחסו לתובע כל מעשה או מחדל פלילי הקשור בתפקידו בתובעת.
21. לשיטת התובעים, הנתבע 5, שהיה מקור לשחיתות ולאי סדרים בתוך התובעת, כרת ברית פסולה ולקויה, עם הנתבעים ואחרים, וניהל נגד התובעים מסע פרסום לשון הרע מהפסולים, הבוטים והרחבים ביותר.
22. במענה לטענת הנתבע 5 כי "אמת דיברתי" טענו התובעים בהרחבה כי אין ממש בטענת הנתבע 5 ומן הדין לדחותה תוך שעמדו בהרחבה על התנהלותו ותפקודו של הנתבע 5 בתובעת לרבות גזילת משאביה באופן שיטתי.
23. במענה לטענת הנתבע 5 כי הפרסומים אינם פוגעניים, טענו התובעים כי הפרסומים, ללא יוצא מן הכלל, נעשו במגמתיות, בחוסר תום לב מוחלט ומתוך כוונה זדונית להשפיל את התובעים בעיני הבריות ולהציגם כמושחתים וכמקור ללעג ולבוז.
24. לטענת התובעים, הנתבעים 7 – 10 לא הציגו פלוגתא קונקרטיית לעניין כל טענה וטענה ולעניין כל פרסום ופרסום, הסתפקו בטענות כלליות וטענו באופן כללי וסתמי להגנות לפי חוק איסור לשון הרע שאינן יכולות לחול עליהם.
25. התובעים הדגישו כי שימושם של הנתבעים 7 – 10 ב"מילת הקסם" "פרשה ציבורית" אין בה כדי להצדיק את מסע לשון הרע חסר התקדים אשר נמשך למעלה משנה וחצי.
- גרסתם של הנתבעים 1 – 4 בתמצית**
26. הנתבעים 1 – 4 עתרו לדחיית התביעה נגדם ולחיוב התובעים בהוצאות. לשיטתם, מתוך החובה העיתונאית, החברתית והמוסרית המוטלת עליהם, החלו לדווח על "פרשת דאר – אלמועלמין" על שלביה השונים. לטענתם, המדובר בנושא ציבורי חשוב, אקטואלי ובווער, הנוגע לאלפי בתים, ושיש לציבור זכות לדעת עליו, ולקיום דיון ושיח ציבורי סביבו. עוד נטען, כי הפרסומים עולים בקנה אחד עם חופש הביטוי, שהנה זכות חוקתית על חוקית הנהנית ממעמד על בשיטה המשפטית הנוהגת. הפרסומים אף משרתים את זכות הציבור לדעת, וחובת העיתון לדווח.

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

- 1 27. לטענת הנתבעים 1 – 4 אין לתובעים כל עילת תביעה נגדם בקשר לפרסומים נשוא התביעה, שכן
2 בנסיבות המקרה עסקינן גובר משקל חופש הביטוי, היות והמדובר בפרסום הנעשה במסגרת
3 הבעת דעה בעניינים ציבוריים ובנוגע לאישים הנושאים תפקידים ציבוריים. לדידם של
4 הנתבעים 1 - 4, דיווח בנסיבות כאמור אינו עולה כדי לשון הרע מבחינה אובייקטיבית והוא
5 מותר, נעשה כדין, ומוגן.
6
7 28. הנתבעים 1 – 4 פעלו בתום לב, שכן הפרסומים משקפים את האמת והם כוללים בנוסף דברי
8 פרשנות וביקורת לגיטימיים ומותרים על פי הדין, לא כל שכן כשמדובר במוסד ציבורי ובאנשי
9 ציבור ששמו את עצמם בעין הסערה וחשפו את עצמם לביקורת הציבורית.
10
11 29. הנתבעים 1 – 4 שבו וטענו כי הפרסומים הם אמת, מותרים, כדין, מוגנים על פי דין, כוללים
12 הבעת דעה מותרת, נעשו בתום לב, יש בהם עניין לציבור וחוסים בצלח של הגנות הדין.
13
14 30. עוד טענו הנתבעים 1 – 4, כי התובעים בחרו להציג בפני בית המשפט תמונה חסרה ומגמתית,
15 המסתירה באופן זדוני את העובדה שהם פנו ביחס לכל אחת מהכתבות שעסקו בענייני המכללה
16 לתובעים כדי לקבל את תגובותיהם המפורטות, ותגובותיהם של אלה, מקום שניתנו, אף זכו
17 לפרסום מלא מעל דפי העיתון.
18
19 31. הנתבעים 1 – 4 נתנו במה שוויונית ומאוזנת שהציגה באובייקטיביות וללא פשרות את נסיבות
20 הפרשה תוך הצגת עמדות אנשי המפתח המעורבים בה, ללא משוא פנים, ותוך שמירה על
21 מקצועיות ואובייקטיביות הפרסום.
22
23 **גרסתו של הנתבע 5 בתמצית**
24
25 32. הנתבע 5, רו"ח ח"יר, טען כי לא פוטר על ידי מוסדות המכללה אלא על ידי ועד מנהלים מפוברק
26 שהוקם על ידי התובע.
27
28 33. הנתבע 5 טען כי לא הכפיש את שמם של התובעים וכי הפרסומים מגובים בהגנת אמת דברתי.
29 כמו כן, הפרסומים מבוססים על מסמכים ועובדות שתואמות את המציאות. לשיטתו של הנתבע
30 5, התובע אחראי באופן מלא ומוחלט לחוסר הציבות במכללה, באם קיימת אי יציבות כנטען.
31 עוד נטען, כי הפרסומים נעשו בתום לב מוחלט ובמגמת חשיפת המתרחש בעיני הציבור
32 המעוניין.
33

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

- 1 34. לטענתו של הנתבע 5, הפרסומים אינם מגלים השמצות והוצאת לשון הרע, שכן הפרסומים נעשו
2 לצורך חשיפת המתרחש במכללה ובסביבתה, כאשר בחלק מהפרסומים והכתבות הוזכר שמו
3 של הנתבע 5 שלא טרח להפנות אצבע מאשימה כלפי העיתון או עורכיו משום שהפנים כי זכותו
4 של הציבור הרחב לדעת מה מתרחש.
5
- 6 35. עוד נטען על ידי הנתבע 5, כי לא נגרם נזק כלשהו לתובעים אשר במחדליהם ו/או במעשיהם
7 וכתוצאה מניהול רשלני ובלתי תקין גרמו לנזקיהם.
8
- 9 36. הנתבע 5 טען, כי התובעים נקטו במדיניות של איפה ואיפה בכל הקשור ליישום דו"ח הביקורת,
10 שכן הם השתהו בפיטורי אחיו של התובע, וכשפוטר זכה להטבות כספיות אך בעניין הנתבע 5
11 התובעים פעלו במרץ לפטרו בכל דרך אפשרית, במקביל להכפשת שמו ברבים באמצעות כתבות
12 ואמצעי פרסום אחרים. הנתבע 5 הדגיש כי בעמוד הראשון של טיוטת דו"ח הביקורת נרשם כי
13 התובע אחראי באופן ישיר למתרחש במכללה.
14
- 15 37. עוד טען הנתבע 5, כי הוא הוזמן כאורח רגיל לכנס טמרה וכי אין בפרסום אודות הכנס משום
16 לשון הרע.
17
- 18 38. הנתבע חזר וטען כי באשר לבדיקות שנערכו על ידי רו"ח חגית ג'ורג'י הוא דבק בעמדתו כי
19 "הבדיקות נערכו באופן שטחי ופזיז, ועל כך מעידה חוות הדעת מטעם משרד רוה"ח אוגור כהן
20 ושנת".
21
- 22 39. עוד טען הנתבע 5, כי קבלתם לעבודה של קרובי משפחתו של התובע איננה חוקית ונעשתה
23 בניגוד לכל דין והיגיון.
24
- 25 **תביעה שכנגד של הנתבע 5**
- 26
- 27 40. הנתבע 5, רו"ח במקצועו, עבד כחשב המכללה עד ליום 12.3.2006.
28
- 29 41. בתביעה שכנגד טוען הנתבע 5 כי התובע הוציא דיבתו רעה בסדרת פרסומים, כנסים, ישיבות,
30 כתבות ומכתבים, הכוללים השמצות והוצאת לשון הרע, תוך שהתובע נוהג באדישות מוחלטת
31 לפגיעה המסתברת ממעשיו שנעשו ברשלנות חמורה ללא יסוד עובדתי המכפישים את שמו של
32 הנתבע 5, תוך שהעלים עובדות חיוניות להבנת התמונה השלמה.
33
- 34 42. עוד טען הנתבע 5 כי התובע עשה שימוש בלתי הוגן בכוח הרב שנמצא בידיו כיו"ר העמותה מבלי
35 שהיה באפשרותו של הנתבע 5 להתגונן בפני הפגיעה בשמו הטוב.

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

1 43. הנתבע 5 הוסיף וטען כי התובע ביצע בו רצח אופי שיטתי תוך כדי שימוש במעמדו כיו"ר
2 העמותה באמצעות סדרת מכתבים, כתבות, כנסים, מפגשים בעוצמה רבה של הצגת התובע
3 כמושחת ואחראי על אי הסדרים הכספיים וזיוף המכרזים שנעשו על ידי אחיו של התובע, וזאת
4 למשך תקופה ארוכה בכוונה לגרום לחיסול הקרירה של הנתבע 5.
5

6 44. הנתבע 5 עמד בכתב התביעה שכנגד על מכתבים שהפנה התובע לגורמים שונים, על תגובות של
7 התובע שהתפרסמו בעיתון כל אלערב ועל דברים שהשמיע בישיבה עם העובדים במכללה מיום
8 12.7.2006 ועמד על הביטויים הפוגעניים שמכתימים אותו לטענתו, וגורמים לו לאי נוחות נפשית
9 ופוגעים במוניטין שלו. עוד נטען, כי דבריו ופרסומיו של התובע כוללים שקרים בוטים ועלילות
10 שווא שאין להם שחר, שגרמו לפגיעה במשרתו ובמעמדו שכן המדובר בפרסומים מעליבים
11 ומשפילים המעידים על כוונתו הזדונית של התובע שניצל את מעמדו והבמות שניתנו לו על מנת
12 להכפיש את שמו של הנתבע 5. האחרון טען כי הוא זכאי לפיצויים ללא הוכחת נזק והוא זכאי
13 להכחשה והתנצלות מהתובעים.
14

גרסת התובע לתביעה שכנגד של הנתבע 5

15
16
17 45. לטענת התובע (הנתבע שכנגד) מדובר בתביעה סתמית שאין לה כל בסיס, ואף עצם הגשתה יש
18 בו ניצול ההליכים המשפטיים שלא כדין.
19

20 46. לדידו של התובע הציטוטים מעולם לא פורסמו כהגדרת המונח "פרסום" לפי החוק, שכן מדובר
21 במסרים שהוחלפו בין התובע ובין הנתבע ו/או צדדים שהתובע היה מוסמך למסור להם אותם
22 מסרים.
23

24 47. התובע טען כי הציטוטים אינם מהווים לשון הרע כהגדרת החוק.
25

26 48. לחלופין נטען כי עומדות לטובת התובע ההגנות לפי חוק איסור לשון הרע לפי סעיפים 14 ו- 15
27 לחוק –הגנת אמת הפרסום והגנת תום הלב.
28

גרסתו של הנתבע 6 בתמצית

29
30
31 49. הנתבע 6 נמנה עם המייסדים של המכללה בשנת 1997 או בסמוך לכך והיה חבר בוועד המנהל
32 של המכללה עד ליום 26.2.2006. הנתבע 6 ציין כי היה מאבק ממושך בין מר רשיד ספורי, גבי
33 רימה חילף ובינו מצד אחד ובין התובע וחברים אחרים בוועד המנהל מצד שני, כאשר
34 הראשונים טענו למעשי שחיתות חמורים במכללה, אשר אומתו בדו"ח ביקורת ראשוני מטעם
35 משרד החינוך שקבע ממצאים חמורים באשר למצב המכללה ברוח טענותיהם של הראשונים.

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

- 1 50. הנתבע 6 עמד על הליכים משפטיים רבים שהתנהלו בנוגע להחלטת האסיפה הכללית מיום
2 26.2.2006 שבה הוחלט על הדחתו ועל הדחת ספורי וחיליף מחברות ומכל תפקיד בעמותה
3 התובעת.
4
5 51. באשר לתביעה עסקינה, טען הנתבע 6 כי מדובר בתביעה מגמתית, הנעדרת כל יסוד ובסיס,
6 מנופחת ומופרזת.
7
8 52. לנתבע 6 נודע לראשונה בתחילת שנת 2006 אודות דו"ח הביקורת, דבר שגרם לקרע ביחסים
9 בינו ובין התובע.
10
11 53. הנתבע 6 הודה בכך כי פנה לרשם העמותות כדי לברר מה עולה בגורל העמותה לאור אי סדרים
12 רבים שהחלו מתבצעים בין כותליה, וזוהי למעשה חובתו הציבורית והחוקית, ולא דבק
13 בהתנהלות זו כל פגם.
14
15 54. הנתבע 6 טען כי כל אמירה או פרסום שנעשה על ידו מוגן על פי חוק איסור לשון הרע, בין היתר,
16 בהיות האמירות אמירות אמת או בהיותן אמירות שנאמרו בתום לב או בהיותן אמירות
17 שנאמרו במסגרת הליך משפטי או במסגרת הליך חוקי או ציבורי.
18
19 55. במהלך שמיעת התיק הלך הנתבע 6 לבית עולמו. בנו, עו"ד עדי אל-סייד, השמיע דברי הגנה
20 בשמו.
21
22 **גרסתם של הנתבעים 7 – 10 בתמצית**
23
24 56. הנתבעים 7 – 10 טענו כי אין המדובר בעניין אישי אלא עסקינה בפרשה ציבורית, רחבת היקף
25 והשלכות שהסעירה את הציבור משך תקופה ארוכה כאשר במוקד הפרשה עומדת המכללה,
26 שהייתה במשך עשרות שנים המוסד האקדמי היחיד שהכשיר מורים ערבים, וברבות השנים
27 קנתה לה מעמד של מוסד ציבורי יקר ללבו של הציבור הרחב.
28
29 57. עוד טענו הנתבעים 7 – 10 כי בשנים האחרונות החלו זורמות ידיעות על אי סדרים במכללה
30 שנגעו הן באספקט הפדגוגי והן באספקט הניהולי והכספי של המכללה. לאי סדרים אלה קרא
31 הציבור "שחיתות". פרשת שחיתות זו הפכה לפרשה ציבורית רחבה ואנשי ציבור עסקו בה
32 ארוכות. בתקופה האחרונה, עובר לפרסומים נשוא התביעה, פורסם דו"ח ג'ורג'י, לפי הזמנתו
33 של משרד החינוך, אשר אימת את החשדות לשחיתות במכללה, והיווה למעשה כתב אישום נגד
34 התובעים.

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

- 1 בעקבות דו"ח ג'ורג'י פרשת השחיתות במכללה קיבלה תאוצה, למכללה מונה חשב מלווה מטעם
2 משרד החינוך, שאף הוא הצביע על ליקויים חמורים במכללה. בנידון התערב גם רשם העמותות
3 אשר התריע על קלקולים בדרכיה של המכללה. חברי כנסת נכנסו לתמונה וזעקו את זעקתם של
4 התלמידים הדואגים, ועדת החינוך של הכנסת דנה בעניינה של המכללה ואף מינתה ועדה
5 פרלמנטרית לצורך מעקב אחרי פעילותם של התובעים. גם שרת החינוך זימנה דיונים דחופים
6 בעניינה של המכללה.
7
8 59. הנתבעים 7 – 10 הוסיפו וטענו כי האשמות בדבר שחיתות אצל התובעים אינה המצאה פרי
9 מוחם הקודח כי אם תוצר של חקירות ובדיקות שביצעו גורמים שלטוניים ורשויות ממשלתיות.
10
11 60. הנתבעים 7 – 10 הדגישו כי חלקם בתביעה הוא קטן עד מאוד, כאשר עיקרי החיצים מכוונים
12 נגד הנתבעים 1 – 6.
13
14 61. הנתבעים 7 – 10 לא הכירו את התובע 2 בטרם התפוצצה פרשת המכללה ואין להם נגדו דבר
15 וחצי דבר במישור האישי או במישור המקצועי כעו"ד. תפקידו ופעילותו במכללה הם ורק הם
16 נשוא ביקורתם של הנתבעים 7 – 10.
17
18 62. הנתבעים 7 – 10 הם אנשי ציבור ובפרשה הנדונה פעלו לפי צו מצפונם ולפי חובתם המוסרית,
19 החברתית והחוקית, איש איש ו"הרקורד" שלו.
20
21 63. עוד טענו הנתבעים 7 – 10 כי אנשים רבים מלבד הנתבעים התבטאו בחריפות נגד התובעים
22 והאשימו אותם בהאשמות חמורות.
23
24 64. הנתבעים 7 – 10 טענו כי עומדות להם הגנות טובות נגד כל הפרסומים המיוחסים להם בכתב
25 התביעה, שכן הפרסומים הם דברי אמת והיה בהם עניין ציבורי ובנסיבות אלה, עומדת להם
26 הגנת אמת הפרסום. בנוסף, הפרסומים נעשו בתום לב ויש בפרסומים משום הבעת דעה בתום
27 לב על התובעים והתנהגותם. עוד נטען, כי מדובר ב"פרסומים מותרים".
28
29 65. הנתבעים 7 – 10 הוסיפו וטענו כי לא התכוונו לפרסם לשון הרע על התובעים ולא התכוונו לפגוע
30 בתובעים וכי הפרסומים נאמרו במסגרת חופש הביטוי שלהם ולא חרגו מתחום הסביר בנסיבות
31 העניין.
32
33
34
35

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

תביעה שכנגד של הנתבעים 7 – 10

- 1
- 2
- 3 .66 בכתב התביעה שכנגד נטען כי התביעה שכנגד הנה בגין לשון הרע שפרסם התובע (הנתבע שכנגד),
- 4 בשמו ובשם התובעת (הנתבעת שכנגד), כלפי הנתבעים 7 – 10. הנתבעים 7 – 10 הקימו את "הועד
- 5 הציבורי למען בית המדרש" וכינסו כנס ציבורי לדיון בפרשה, אליו זימנו את הנתבעים ואנשי
- 6 ציבור רבים.
- 7
- 8 .67 לטענת הנתבעים 7 – 10, התובעים אשר לא רוו נחת מפעילותם הציבורית, החלו תוקפים אותם
- 9 ברבים ומוציאים דיבתם רעה בפני כל.
- 10
- 11 .68 הפרסומים העומדים ביסוד התביעה שכנגד הם מכתבו של התובע מחודש יולי 2007, אותו שיגר
- 12 אל העיתון כל אלערב ואשר התפרסם בגיליון העיתון בתאריך 20.7.2007, הודעה לעיתונות מיום
- 13 3.7.2007, אשר הוציא התובע 2, והודעה נוספת לעיתונות מחודש אוגוסט 2007, אשר התפרסמה
- 14 בגיליון העיתון בתאריך 3.8.2007. לטענת הנתבעים 7 – 10 הפרסומים הנ"ל מגדפים אותם,
- 15 מתארים אותם בתיאורים נלעגים, מעליבים ומשפילים, תוך שימוש בביטויים גסים ומציגים
- 16 אותם כאנשים בלתי מוסריים וכושלים ומאירים אותם באור שלילי ביותר והם מהווים פרסום
- 17 לשון הרע.
- 18
- 19 .69 **בכתב הגנתם לתביעה שכנגד** טענו התובעים כי מדובר בתביעה שכנגד סתמית וכי התובעים
- 20 מעולם לא שמעו מאת הנתבעים 7 – 10 כל טענה בעניין טענותיהם מושא התביעה שכנגד. לגופו
- 21 של עניין, טענו התובעים כי הציטוטים העומדים ביסוד התביעה שכנגד אינם מהווים פרסום
- 22 לשון הרע ואין בהם כדי לבסס עוולה נזיקת נגד התובעים.
- 23
- 24 **ההליכים המקדמיים ושמיעת הראיות**
- 25
- 26 .70 בתיק זה ששמיעתו החלה בפני מותב אחר, התקיימו הליכים מקדמיים ממושכים ואף הוגשה
- 27 בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.
- 28 בישיבה מיום 7.7.2009 הסכימו ב"כ הצדדים לוותר הדדית על משלוח שאלונים ועל מענה
- 29 לשאלונים שכבר נשלחו (עמ' 15, עמ' 17 לפרו').
- 30 .71 בהחלטתי מיום 17.2.2010 (עמ' 27 לפרו') קבעתי כי הגשת תצהירי עדות ראשית מטעם הצדדים
- 31 עלולה לסבך את ההליך ואין בה כדי לייעלו, ומשכך ישמיעו הצדדים את עדיהם בדרך הרגילה.
- 32 בית המשפט הבהיר לא אחת, כי התיק ייקבע להוכחות לאחר השלמת ההליכים המקדמיים,
- 33 הליכים שהלכו והתארכו בעטיין של בקשות ביניים למיניהן שהוגשו מטעם הצדדים. רק בישיבה
- 34 מיום 6.12.2010, לאחר השלמת ההליכים המקדמיים, נקבע התיק לשמיעת פרשת התביעה.
- 35

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

72. במהלך שמיעת פרשת התביעה, העידו מטעם התובעים העדים שלהלן:
- 1
- 2
- 3 א. מר יעקב גינזבורג, רו"ח ומשפטן שנתבקש על ידי משרד החינוך בחודש יולי 2006 להתמנות
- 4 כחשב מלווה למכללה. מאז ועד אוגוסט 2010 כיהן כחשב מלווה של המכללה ומאוגוסט
- 5 2010, לפי בקשת חבר הנאמנים, הועד המנהל ומשרד החינוך, המשיך בתפקידו כחשב
- 6 המכללה.
- 7
- 8 ב. מר מחמוד אבו רג'ב, עורך עיתון אל אח'באר, שהוא גם בבעלותו.
- 9
- 10 ג. מר רשי (רשרש) חדיד, עיתונאי בעיתון ידיעות חיפה, בשפה העברית. העד פרסם כתבה
- 11 בידיעות חיפה של חצי עמוד על אי סדרים במכללה לפי הדו"ח וכן את תגובתו של עו"ד
- 12 כמאל.
- 13
- 14 ד. מר מוסטפא עבד אל חלים, עיתונאי העובד ברשות השידור.
- 15
- 16 ה. ד"ר רבאב טמיש, המשמשת כיום כמרצה באוניברסיטת בית לחם, סיפרה על עבודתה
- 17 במכללה, עת לימדה במכללה משך כשנתיים (משנת 2004 עד שנת 2006) ועל פגיעתה
- 18 מהפרסום בעיתון בכתבה מיום 15.9.2006 וכן על שיחות טלפוניות שהתנהלו בינה ובין
- 19 הנתבעים 3 ו-4.
- 20
- 21 ו. הבישוף ריאח אבו אלעסל, משמש כחבר בחבר הנאמנים של המכללה וראש ועד יחסי החוץ
- 22 של המכללה.
- 23
- 24 ז. ד"ר מוחמד דראושה, עובד כמרצה במכללה, כיו"ר ועדת המרצים, כיו"ר ועדה של שכר
- 25 לימוד והנחות וכן חבר ועדת המכרזים.
- 26
- 27 ח. ד"ר האלה אספניולי, עבדה במכללה וכיהנה כסגנית מנהל והייתה אחראית על נושא
- 28 הטרדה מינית במכללה.
- 29
- 30 ט. ד"ר סלמאן עליאן, שימש בשנים 2006 – 2007 כסגן מנהל המכללה והיה אחראי על ההדרכה
- 31 הפדגוגית ולא היה מעורב בניהול החשבונות של המכללה. בהמשך מונה כמנהל של
- 32 המכללה.
- 33
- 34 י. ד"ר מוחמד חוג'יראת, ד"ר לכימיה פיזיקאלית, מרצה במכללה, משמש כסגן מנהל וגם
- 35 אחראי על מחלקת המשתלמים ועל ביצוע פרויקטים עם האיחוד האירופי.

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

- 1 יא. מר פדל אבראהים, שימש כיועץ שרת החינוך דאז, פרופ' יולי תמיר, החל מיום 7.5.06 ועד
2 ליום 31.3.09.
- 3
- 4 יב. ד"ר נביה קאסם, עבד כמרצה במכללה החל משנת 1994 ויצא לפנסיה כחודש ימים לפני
5 עדותו בבית המשפט (ביום 10.10.2012) ושימש כסגן מנהל ודיקן הסטודנטים.
6
- 7 73. עו"ד כמאל העיד מטעם המכללה ומטעם עצמו. עדותו של עו"ד כמאל נשמעה בהקלטה במשך
8 מספר רב של ישיבות והשתרעה על פני מאות עמודים. בעדותו התייחס בהרחבה, בין היתר,
9 לכתבות אחת לאחת תוך התמקדות בדברים חסרי יסוד ובדברים המהווים לדעתו "לשון הרע".
10
- 11 74. בישיבה מיום 30.6.2015 בית המשפט הציע לצדדים הסדר של פשרה (עמ' 542 לפרו'), לפיו:
12
- 13 "לאחר שיג ושיח, מוצע לצדדים הסדר פשרה כדלקמן:
14
- 15 א. לצורך הכרעה בתובענות השונות, הצדדים מסמיכים את בית המשפט לקבוע, לפי שיקול
16 דעתו וראות עיניו, התנצלות – תוכנה ואופן פרסומה וכן לקבוע, לפי שיקול דעתו וראות
17 עיניו, פיצוי – שיעורו, אופן תשלומו והצד שאליו ישולם.
18
- 19 ב. בטרם מתן פסק דין, ישמיעו נציגי הנתבעים את ה"אני מאמין" שלהם מעל דוכן העדים
20 וב"כ הצדדים יגישו סיכומים בכתב."
21
- 22 75. בישיבה מיום 9.7.2015 ניתנה החלטה נוספת בגדרה הבהיר בית המשפט לצדדים, כי "המתווה
23 של הסדר הפשרה שהוצע בישיבה מיום 30.6.2015, הנו למתן פסק דין ללא הנמקה" (עמ' 545
24 לפרו').
25
- 26 הצדדים הודיעו על הסכמתם להסדר הפשרה ובהחלטה שניתנה בהמשך (עמ' 546 לפרו') אישרתי
27 את הסכמתם ונתתי לה תוקף של החלטה והדגשתי, כי "פסק הדין שיינתן יהיה ללא הנמקה,
28 בהתאם לסעיף 79א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב]" (עמ' 546 לפרו').
29
- 30 76. בהחלטתי מיום 29.10.2015 נעתרתי לבקשת הנתבעים 1 – 4 והוריתי על ביטול ההסדר הדיוני
31 הנ"ל.
32
- 33 77. בהחלטתי מיום 2.11.2015 הוריתי לנתבעים להקדים ולהגיש תצהירי עדות ראשית. יצוין, כי
34 רק הנתבע 5 טרח והגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו, אליו צירף אסופה נכבדה של מסמכים.

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

- 1 78. לאחר תום פרשת התביעה, הודיעו ב"כ הצדדים והנתבע 5 בישיבה מיום 10.10.2016 על
2 הסכמתם למתווה אודות סיום התיק על דרך הפשרה לפי סעיף 79א' לחוק בתי המשפט, כפי
3 שעלה בישיבה מיום 30.6.2015.
- 4
5 79. בהמשך שמעתי, כמתחייב ממתווה הפשרה, את ה"אני מאמין" של נציגי הנתבעים.
6
7 בישיבה מיום 19.1.2017 שמעתי את דבריו של עו"ד עדי אל-סייד, בנו של המנוח הישאם אל-
8 סייד ז"ל (הנתבע 6), ואת דבריו של רו"ח ח"יר (הנתבע 5).
9
10 בישיבה מיום 26.1.2017 שמעתי את דבריהם של ה"ה זידאן ח'לאילה ופאיז אשתיווי וכן את
11 דבריהם של ה"ה נביה אבו סאלח ובכר עואודה.
12
13 בישיבה מיום 9.2.2017 שמעתי את דבריהם של ה"ה פרופ' אסעד ג'אנס ומוחמד חסן כנעאן וכן
14 דברי תשובה של רו"ח ח"יר ושל עו"ד כמאל.
15
16 כל אחד מהדוברים הנ"ל עמד בהרחבה על גרסתו ועל ה"אני מאמין" שלו.
17
18 80. הצדדים הגישו סיכומים בכתב בהיקפים נרחבים ואף הוסיפו והשלימו סיכומים בעל פה בישיבה
19 מיום 27.9.2017. כל צד דבק בעמדתו וחזר שוב ושוב על גרסתו תוך הפנייה לכתבות ולתגובות
20 מושא התביעה והתביעות שכנגד, וכן תוך הפנייה להלכה הפסוקה בנדון.
21
22 81. בהינתן מהות מתווה הפשרה עליו הוסכם כאמור לעיל, אינני רואה צורך לשוב ולפרט את דברי
23 בעלי הדין ואת טענותיהם השונות, כאשר פירוט גרסאותיהם כפי שהובא בתחילה משקף באופן
24 מרבי את דברי וטיעוני הצדדים.
25
26 82. לאחר עיון מעמיק בכתבי הטענות ובמוצגים השונים ושמיעת פרשת התביעה, "האני מאמין"
27 של הנתבעים ודברי התשובה של התובע, ולאחר בחינת טענות הצדדים בסיכומים הכתובים
28 ובסיכומים המשלימים בעל-פה, ובהתחשב במתווה הפשרה שהוסכם עליו, המצדיק מתן משקל
29 מסוים גם לשיקולי פשרה, הנני לפסוק בתובענות השונות בתיק זה בדרך של פשרה כדלקמן:
30
31 א. אני מקבל את התביעה נגד הנתבעים 1 – 4 באופן חלקי ומחייב אותם, יחד ולחוד, לפעול
32 כדלהלן:
33 1. לפרסם תוך 30 יום מיום קבלת פסק דין זה הודעת התנצלות בשפה הערבית על גבי
34 העמוד הראשון של עיתון כל אלערב לפי הנוסח והגודל שלהלן:
35

בית המשפט המחוזי בנצרת

24 אפריל 2018

ת"א 804-07 המכללה האקדמית ואח' נ' עיתון כל
אלערב חברת כל אלערב בע"מ ואח'

اعتذار

بناء على القرار الصادر عن المحكمة المركزية في الناصرة بتاريخ 24/4/2018 في
الملف رقم 804/07، تتقدم صحيفة كل العرب والسادة فايز اشتيوي، المحرر المسؤول
والمدیر العام للصحيفة، وزهير أندراوس، مسؤول التحرير للصحيفة في حينه،
والصحفي زيدان خلایله بالاعتذار إلى الكلية الأكاديمية العربية للتربية في إسرائيل -
حيفا وإلى المحامي زكي كمال، رئيس الإدارة ومجلس الأمناء، عن نشر مقالات في
الصحيفة تحت عنوان "نار في ألدان" خلال الفترة ما بين 17/3/2006 ولغاية شهر
تموز 2007 لما سببه لهم من إساءة ومضايقة، رغم غياب أي نية سيئة من وراء النشر
المذكور.

تنفيذا لقرار المحكمة لزم نشر هذا الاعتذار العلني.

2. לשלם לתובעים פיצוי כספי בסך 280,000 ₪, וזאת תוך 90 יום מיום קבלת פסק דין זה.
 - ב. אני מקבל את התביעה נגד הנתבע 5 באופן חלקי ומחייבו לשלם לתובעים פיצוי כספי בסך 70,000 ₪ וזאת תוך 90 יום מיום קבלת פסק דין זה.
 - ג. אני דוחה את התביעה נגד הנתבע 6.
 - ד. אני דוחה את התביעה נגד הנתבעים 7 – 10.
 - ה. אני דוחה את התביעה שכנגד שהוגשה על ידי הנתבע 5.
 - ו. אני דוחה את התביעה שכנגד שהוגשה על ידי הנתבעים 7 – 10.
 83. סכום שלא ישולם במועדו, יישא הפרשי הצמדה וריבית החל מהיום ועד התשלום המלא בפועל.
 84. בשים לב להתארכות הדיונים והטיעונים ללא צורך ולאופן בו נוהל ההליך, אינני עושה צו להוצאות.
 85. אין חולק כי הסדר הפשרה חסך זמן שיפוטי יקר ומשאבים הן לצדדים והן לבית המשפט; משכך, אני מורה על החזר מחצית האגרות ששולמו בתיק (הן בתביעה העיקרית והן בשתי התביעות שכנגד).
- ניתן היום, ט' אייר תשע"ח, 24 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.

שאהר אטרש, שופט בכיר